

Marcin Szczygielski

Arka czasu, czyli wielka ucieczka Rafała od kiedyś przez wtedy do teraz i wstecz

Instytut Wydawniczy Latarnik
Warszawa 2015

Cudowna! Mądra, prawdziwa, zabawna i w ogóle wow! Chyba najlepsza książka, jaką udało mi się przeczytać z moimi chłopcami (...) Takie powinny być lektury szkolne.

Użytkownik Ania, lubimyczytac.pl

Opis

„Arka czasu” to historia małego Rafała, który wraz z dziadkiem – wirtuozem skrzypiec mieszka w tzw Dzielnicy, czyli getcie warszawskim. Dziadek całymi dniami gra na skrzypcach, by zdobyć środki do życia, a chłopiec się nudzi, bo przecież jest wojna i w Dzielnicy nie ma szkoły. Często zagląda natomiast do biblioteki. Pewnego dnia pani bibliotekarka wypożycza mu „Wehikuł czasu”. Ta książka zmienia całe życie Rafała, stając się początkiem wielkiej, niebezpiecznej przygody. Książka Szczygielskiego porusza tematykę wojny, zagłady Żydów,

przedstawiając równocześnie dziecięce emocje oraz marzenia, siłę przyjaźni, więzi i poświęcenia rodzin uwięzionych w getcie. Uczy też, że należy pamiętać o przeszłości oraz żyć nadzieją. Książka nagrodzona Nagrodą Grand Prix oraz I Nagrodą Konkursu Literackiego im. Astrid Lindgren na współczesną książkę dla dzieci i młodzieży, I Nagrodą w VI Konkursie Literackim im. Haliny Skrobiszewskiej i Nagrodą Kinderbuchpreis 2015 w austriackim XX Konkursie Literackim. Znalazła się też na Liście Skarbów Muzeum Książki Dziecięcej.

Autor

Marcin Szczygielski jest pisarzem, dziennikarzem i grafikiem. Zadebiutował w 2003 roku powieścią satyryczną „PL-BOY”, w której opisał swoje doświadczenia z pracy w redakcji polskiej edycji miesięcznika „Plaboy”. Odrębną dziedziną twórczości Marcina Szczygielskiego są książki dla dzieci i młodzieży. Pierwszą była wydana w 2009 r. powieść science-fiction „Omega”, która otrzymała główną na-

grode w konkursie literackim IBBY i tytuł Książki Roku IBBY 2010. Następną powieść, „Czarny Młyn” autor napisał w 2010 r. na Konkurs Literacki im. Astrid Lindgren. W tym samym roku ukazała się kolejna powieść dla młodych czytelników pt. „Za niebieskimi drzwiami”. Autor regularnie publikuje kolejne książki z myślą o młodych czytelnikach.

Tematy do dyskusji

- Jak wyglądało życie w getcie? Co pomagało przetrwać dzieciom i dorosłym w Dzielnicy? Czy Rafał i inne dzieci zdawały sobie sprawę z zagrożenia?
- Książka w getcie – jaka książka wywarła wpływ na Rafała i dlaczego? Czy ta książka zaważyła na dalszych losach Rafała? Czy książki mogą pozwolić oderwać się chociaż na chwilę od smutnej rzeczywistości i, jeżeli tak, to dlaczego?
- Wyrzeczenie – co to takiego? Kiedy najczęściej spotykamy się ze zjawiskiem wyrzeczenia? Czego wyrzekł się dziadek Rafała i czemu miało to służyć? Czy łatwo dokonać wyrzeczeń i jeśli tak, to kiedy?
- Nadzieja – kiedy jest nam potrzebna? Kiedy można ją stracić i dlaczego? Jaką rolę odgrywała nadzieja w getcie? Czy Rafałowi nadzieja pomogła przetrwać najtrudniejszy czas? Czy warto nadzieję rozpalać u innych i jak to robić?
- Patriotyzm – czym jest, jak się przejawia? Czy pamięć i wiedza o przeszłości własnego kraju jest przejawem patriotyzmu? W jaki sposób w czasach pokoju można udowodnić, że jest się patriotą?

Propozycje gier i zabaw

Mapa pojęciowa – moderator przygotowuje wąski pasek papieru z pojęciem „getto” i umieszcza go na tablicy/ planszy. Każdy z uczestników może podejść i dopisać swoje wyobrażenia lub fakty, które zna, związane z gettem. Po zakończeniu zadania moderator przystępuje do dyskusji na temat życia codziennego w getcie opisanego w „Arce czasu”.

Sąd nad książką – moderator dzieli uczestników na dwie grupy. Jedna z grup jest przeciwna tezie, że książka pomaga w sytuacjach trudnych (niezależnie od swojego prywatnego zdania). Druga grupa jest obrońcami tej tezy. Obie strony przytaczają ar-

gumenty na obronę swojego zdania. Po zakończonej rozprawie uczestnicy wypowiadają się na temat tego, czy łatwo było bronić swojego zdania i przedstawiają swoje prawdziwe zdanie na ten temat. Rozpoczyna to dyskusję na temat książki, która zaważyła na losach Rafała.

Możliwy dalszy ciąg: Moderator proponuje wymyślenie II części „Arki czasu”, w której będą przedstawione dalsze losy Rafała i jego rodziny. Moderator proponuje też przeczytanie „Rutki” Joanny Fabickiej, która jest zbliżoną tematycznie i literacko powieścią.

Poleca

Lidia Ippoldt – nauczyciel, bibliotekoznawca i biblioterapeuta, przewodnicząca Krakowskiego Koła Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego, nauczyciel biblioterapii z certyfikatem PTB, autorka publikacji z zakresu czytelnictwa, biblioterapii oraz bajek terapeutycznych.